

3. 10. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Inspekce práce nechodí po horách, ale po firmách

Státní úřad inspekce práce zveřejnil ve své zářijové tiskové zprávě[1] některá důležitá data za prvních osm měsíců letošního roku. Zpráva přitom obsahovala i jejich porovnání s daty z uplynulých tří let. Co z nich vyplývá především? A lze z těchto informací vysledovat něco důležitého do budoucna?

Opět vzestupný trend

Ze zmíněné tiskové zprávy je především jasné to, že období volnějšího tempa je pryč a po dvou poněkud hubenějších covidových letech se inspektoři snaží opět dostat do formy. Jako jednu ze svých priorit deklaruje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR odhalování nelegálního zaměstnávání; na ně bylo letos od ledna do srpna zaměřeno celkem 4.914 již dokončených kontrol, přičemž za celý rok 2020 jich bylo 5.557 a za celý rok 2021 jen 5.222. Je tedy zjevné, že pokud inspektoři nezvolní, předčí letošní počet kontrol počty z uplynulých dvou let skutečně hravě.

Výše uvedené nachází (nepřekvapivě) svůj odraz i ve statistice pokut za odhalené nelegální zaměstnávání. Zatímco v roce 2021 bylo za nelegální zaměstnávání uděleno 740 pokut v celkové výši 190.178.000 Kč, je za dvě třetiny letošního roku pokut již 576 a jejich celková výše je 143.208.500 Kč.

Zde je tedy závěr jednoduchý: Kontrol opět přibývá.

Zastřené zprostředkování od loňska za přísnějších podmínek

Za pozornost stojí také nepříliš nápadná poznámka, že inspektoři kontrolují přímo rovněž oblast zastřené zprostředkování zaměstnání. To bylo letos zjištěno zatím ve 118 případech a do konce měsíce srpna za ně inspekce uložila 92 pokut v celkové výši 42.196.000 Kč.

V této souvislosti je dobré si připomenout loňskou novelu[2] zákona č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti, která podmínky postihu zastřené zprostředkování značně zpřísnila. Fyzická osoba může za přestupek zastřené zprostředkování zaměstnání dostat pokutu s horní hranicí ve výši 5.000.000 Kč; pro právnické osoby a podnikající fyzické osoby je horní hranice ve výši 10.000.000 Kč (vždy však minimálně 50.000 Kč). Od loňského srpna ovšem tyto pokuty nehrozí jen samotným pseudoagenturám (tedy subjektům, které zastřené zprostředkování přímo provozují), ale i příjemcům (tedy subjektům, které „služby“ pseudoagentur využívají a dle slov zákona tedy zastřené zprostředkování umožní[3]). I na to se vyplatí při stoupající aktivitě inspekce práce nezapomínat.

Jak je to u sousedů

Není bez zajímavosti nahlédnout do statistik podobných kontrol v SRN. Spolková celní správa, které přísluší odhalovat v Německu nelegální práci a práci načerno, ve svých informacích pro média zmiňuje za loňský rok závratných 48.000 zkontrolovaných zaměstnavatelů[4]. 84 milionů obyvatel

SRN samozřejmě pro inspektory představuje mnohem širší pole k seberealizaci než necelých 11 milionů v ČR, nicméně i po jednoduchém přepočtu beroucím tento rozdíl v potaz zůstane z výsledků patrné, že německých kontrol bylo v roce 2021 o dost více než těch českých. Úředníci přitom opakovaně zdůrazňují jednak to, že nezaplacené daně a odvody oslabují akceschopnost státu a chybějí pojišťovnám, a jednak to, že podnikatelé dodržující pravidla nemají šanci obstát proti konkurenci, která nelegální práci využívá. Ve světle deklarované prioritizace odhalování nelegálního zaměstnávání je zjevné, že si to uvědomují i čeští úředníci; je tedy pravděpodobné, že intenzita aktivity kontrol v této oblasti v příštích letech ještě poroste.

Závěr

Státní úřad inspekce práce zveřejnil data, podle kterých počet kontrol zaměřených na odhalování nelegální práce a zastřené zprostředkování zaměstnání meziročně opět roste. V souvislosti s tím je dobré pamatovat na loňské zpřísnění podmínek postihu zastřené zprostředkování zaměstnání (pokuty hrozí i těm, kdo zastřené zprostředkování zaměstnání umožní). Je jasné, že Státní úřad inspekce práce vysílá signál a chce, abychom si mysleli, že kontrol bude přibývat; objektivně však není důvod se domnívat, že jde jen o plané řeči. Fenomén nelegálního zaměstnávání je pro stát negativní příliš podstatným způsobem na to, aby se na něj nesoustředil ještě více než doteď.

JUDr. Tomáš Mls,
advokát

AegisLaw

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

Jungmannova 26/15
110 00 Praha 1

Tel: +420 777 577 562
Email: office@aegislaw.cz

[1] K dispozici >>> [zde](#).

[3] § 139 odst. 1 písm. i) a § 140 odst. 1 písm. g) zák. č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti

[4] K dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Směrnice o transparentnosti odměňování a GDPR: Nové regulatorní paradigma ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích](#)
- [Proměna definice závislé práce a konec postihování pracovníků: Analýza dopadů připravovaného zákona o platformové práci](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Home office v Česku, Německu a Rakousku: je česká právní úprava práce na dálku dostatečně flexibilní?](#)
- [Postoupení pohledávky na náhradu škody v pracovněprávních vztazích](#)
- [Návrh zákona o digitálních platformách přináší více, než se na první pohled zdá](#)
- [Odposlechy na pracovišti, policejní vyšetřování a skončení pracovního poměru](#)
- [Odpovědnost zaměstnance za schodek](#)
- [Konec improvizace v odměňování: zamyšlení nad návrhem transpozice směrnice o transparentním odměňování](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 1. díl](#)